

Nakladatelství – oděvní salón příběhů: nakladatelství Bor

Eva Koudelková, Petra Mikulecká

V rubrice **Kdo je** se za posledních pár let sešlo „na kafe“ mnoho významných knihovníků, literárních osobností a lidí, kteří mají k literatuře blízko. Oblast literatury neopustíme ani tento rok a blíže se podíváme především na konečný proces tvorby knih – na nakladatelství.

Na úvod vám představíme již desetileté Nakladatelství Bor, které založila spisovatelka a vysokoškolská pedagožka paní Eva Koudelková, Ph.D.

Nakladatelství Bor

Na česko-polské hranici se do výše 850 m.n.m. tyčí stolová hora Bor, která shlíží na Machovsko, Policko, Hronovsko a na Krkonoše. Proto není divu, že regionální nakladatelství severovýchodních Čech dostalo v roce 2000 jméno právě podle ní. Vznik nakladatelství byl dán silicím zájmem čtenářů jak místních, kteří se chtěli díky knihám vrátet zpět na místa, která znají, tak čtenářů z jiných koutů země, kteří se chtěli dozvědět něco víc o severočeském regionu. Nakladatelství Bor se zaměřilo především na knihy tematicky spjaté s Náchodskem a doposud je jediným takto profilovaným nakladatelstvím v tomto kraji. Edičních řad má celkem šest a jejich zaměření je od lingvistiky, literárněvědné problematiky (edice Jazyky a texty), filozofie (edice Res humanae), historie regionu (edice Balbín), méně známých a zapomenutých autorů (edice Odkaz) až po edice zabývající se konkrétními regiony z vlastivědného hlediska (edice Domov) a edice obsahující knihy vymykající se hlavní linii nakladatelství (edice Mimochoodem).

Za zmínku rozhodně stojí i internetové stránky Nakladatelství Bor, které naleznete na adrese <http://www.naklbor.cz/>. Zde si můžete přečíst vše o vzniku a zaměření nakladatelství, edičních řadách, seznámit se s jednotlivými zaměstnanci, ilustrátory i autory, jejichž díla se v nakladatelství v jednotlivých edicích vydávají. Přehledně jsou také zpracovány publikace, které nakladatelství vydalo v předchozích letech, a lze se podívat i na ediční plán na rok nadcházející.

Jak už bylo zmíněno výše, za vznikem Nakladatelství Bor stojí paní **Eva Koudelková, Ph.D.** Vystudovala češtinu a angličtinu na Filozofické fakultě UK v Praze. Nejdříve učila na Střední ekonomické škole v Berouně a na jazykové škole v Liberci. Od roku 1990 působí na Pedagogické fakultě Technické univerzity v Liberci, kde vyučuje meziválečnou českou literaturu, regionální literaturu a literaturu světovou. Kromě toho je spisovatelkou, editorkou, distributorkou, recenzuje soubory pověstí a pohádek pro brněnský časopis Ladění, spolupracuje s časopisem Rodný kraj, s česko-polským časopisem Ziemia Kłodzka, s Tvarem, s Tvořivou dramatikou apod. Ve své ediční činnosti se zaměřuje především na oblast Liberecka a Náchodska, tematicky na problematiku lidových vyprávění českých i německých obyvatel obou regionů. Do toho všeho ještě stihá navštěvovat knihovny a pořádat v nich besedy.

Co stálo za rozhodnutím založit nakladatelství?

Byl to asi především zájem o zdejší region, protože odtud pocházím (E. Koudelková je původně z Hronova, pozn. red.). A potom zjištění, že po zaniknutí královéhradeckého nakladatelství Kruh není nikdo, kdo by se systematicky zabýval zdejší problematikou. Byla bych nerada, aby vznikl dojem, že se s Kruhem srovnáváme. To z mnoha důvodů nejde, ale pokud se nám časem podaří aspoň trochu zaplnit mezeru, která po něm zůstala, budeme velmi rádi.

Jak dlouho obvykle trvá proces vydání knihy?

To se nedá jednoduše zodpovědět, je to případ od případu, což závisí na obsahové i formální náročnosti knihy. Ale pokud máte na mysli opravdu už jen práce u nás od chvíle, kdy dostaneme od autora hotový rukopis, je to vždy několik měsíců.

Kolik titulů ročně vydáváte?

V posledních letech kolem patnácti.

Podle čeho vybíráte autory a knihy do edice Mimochoodem?

Předsevzali jsme si, že budeme vydávat pouze knihy s tematikou regionu, případně s regionem spjaté autorsky. Edice

Mimořadkem se týká pouze té druhé oblasti, tedy knih autorů, kteří nějakým způsobem souvisejí s regionem. Někdy se stane, že jejich kniha z různých důvodů zcela neodpovídá našim představám, ale uvědomujeme si, že ji nelze zatratit, vyloučit, odepsat, protože je součástí zdejšího literárního kontextu. Je tam však vždy z naší strany určitá distance, již právě zařazením do edice demonstrujeme.

Jak moc nakladatelství zasahuje do díla autora?

Každá kniha je vždy výsledkem kompromisu mezi subjektivními představami autora a pohledem redakce, jež se snaží autorovi pomoci získat potřebný odstup. Redaktor je vlastně prvním kritickým čtenářem rukopisu, měl by proto autora upozornit na nedostatky a pomoci mu vytvořit z dobrého textu text pokud možno mistrovský. V intencích toho probíhají naše „zásahy“ do textu, jak to nazýváte. Neděláme je svévolně a bez konzultace s autorem, vždy se snažíme ho přesvědčit, že naše rady jsou ku prospěchu věci. Předpokladem je vzájemná důvěra.

Jaký vliv na nakladatelství mají čím dál víc se prosazující elektronické knihy?

Vaší otázce úplně nerozumím, ale jestli chcete vědět, zda se podle našich zkušeností snižuje zájem o klasické „papírové“ knihy, musím popravdě odpovědět, že my jsme úbytek zájmu nezaznamenali. Ale podotýkám, že vzhledem k našemu zaměření na region jde u nás o poněkud specifickou situaci. Nevím, jak to je u nakladatelství, jež takto profilovaná nejsou.

Vy učíte na Technické univerzitě v Liberci, píšete knihy, jste majitelka nakladatelství, editorka a distributorka. Nemůžu se nezeptat, jak to všechno stiháte? Pomáhá Vám rodina?

Když takto vyjmenujete všechny moje aktivity, zní to až děsivě. Už léta bojuji s pokušením zanechat výuky, protože nakladatelská činnost je podle mého názoru potřebnější a užitečnější, i když zároveň zcela vyčerpávající. Ve škole je však stále co dodělávat, vždycky se najde něco, kvůli čemu odejít nemohu, a tak se snažím poctivě pracovat v obou oblastech. Že to je mnohdy za cenu ústupků ze strany rodiny, je pochopitelné, a moc jim za to všem děkuji. A nejen za tu tolerantnost, ale také za vše, co udělali přímo pro činnost nakladatelství, vždyť stačí se podívat na naše stránky, kde figurují jména mých obou dětí.

K tomu všemu ještě hodně spolupracujete s knihovnami, ve kterých často pořádáte besedy...

Knihovny skutečně nezanedbávám, právě naopak. Konám přednášky, pořádám autorská čtení, beseduji se čtenáři anebo za účasti čtenářů s některým z našich autorů, a také často čtenářům představuji naše nové knihy, ať už přímo svoje, nebo některého z našich autorů. A velmi zajímavá akce se odehrála právě před rokem: to jsme jeli se čtenáři z broumovské knihovny na celodenní zájezd po stopách mých pověstí Od Homole k Hejšovině.

Ve kterých knihovnách bychom Vás mohli vidět v nejbližší době a co zajímavého nám představíte?

V pátek 21. 5. jsem měla besedu v knihovně ve Vesci u Liberce, kde jsem vyprávěla o postavě Krakonoše, četla svoje texty i texty jiných autorů a poté o Krakonošovi v literatuře besedovala. 17. června jedu do knihovny v Jablonci nad Nisou, kde budeme představovat regionální knihu jednoho z našich místních autorů. 22. června jedu do Dobrušky opět představovat knihu, ale tentokrát knihu dobrušského autora.

Děkuji paní Evě Koudelkové, Ph.D., za rozhovor a doufám, že vám čtenářům náš první článek ze seriálu Nakladatelství – oděvní salón příběhů alespoň trochu přiblížil liberecké Nakladatelství Bor. Příště se můžete těšit na další, ale které to bude, to se nechte překvapit...